

NAVODILO ZA DELO

SPOŠTOVANI DEVETOŠOLCI,
PREHAJAMO NAZAJ NA KNJIŽEVNOST. NADALJUJEMO Z OBDOBJEM
MODERNA.

OB PREGLEDU PROJEKCIJE V ZVEZEK **ZAPIŠITE NASLOV:**
MODERNA, NATO PA OBLIKUJTE **POVZETEK** (ALINEJE, MISELNI
VZOREC ALI ZAOKROŽENO BESEDILO) KNJIZEVNEGA OBDOBJA, KI
BO VSEBOVAL:

- ZNAČILNOSTI OBDOBJA,
- MODERNISTIČNE TOKOVE,
- AVTORJE,
- ZVRSTI IN VRSTE, KI SO NASTALE V OBDOBJU MODERNE.

LEPO VAS POZDRAVLJAMO VAŠI UČITELJI SLOVENŠČINE.

MODERNA

OBDOBJE SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI

Začne se leta **1899**, ko izideta pesniški zbirki

- Cankarjeva **Erotika**,
- Župančičeva **Čaša opojnosti**.

Obdobje se konča leta **1918**

(smrt Ivana Cankarja/konec 1. svetovne vojne).

RAZMERE NA SLOVENSKEM OB KONCU 19. IN V ZAČETKU 20. STOL.

- Slovenci živijo v AO,
- stiska ljudi
- **ponemčevanje**; čedalje hujši pritisk pogloblja narodno zavest in zaostrojuje narodni boj,
- **vdor kapitalizma** na vas,
- povečana **proletarizacija**, razslojevanje in izseljevanje slovenskega kmeta,
- nastajanje slovenskega **finančnega kapitala**,
- v političnem življenju **delitev na liberalno in klerikalno stranko**, ki se jima je pridružila še **socialdemokratska**.

SLIKARSTVO IN ARHITEKTURA

Rihard Jakopič, Matija Jama, Ivan Grohar, Jože Plečnik

LITERATURA

MODERNA

Izraz moderna označuje smeri oz. tokove, ki **niso več slepo sledili tradicionalnemu realističnemu ali romantičnemu pogledu na svet** in stvarnost. Sicer realizma in romantike ustvarjalci tega časa niso zavračali v celoti, pač pa so ju **stopnjevali, modernizirali**. Zaradi vračanja k romantiki in stopnjevanja stare romantike imenujemo eno od smeri moderne nova romantika.

MODERNISTIČNI TOKOVI

Dekadenca (propad sveta ali človeka) – Meščanstvo je ob konca stoletja doseglo svoj vrh in je v preobilju začelo drseti v propad. Umetniki so hrepeneli po novih vrednotah, po lepem in čistem. Pesniki so sovražili meščansko družbo in se zato zatekali v svet sanj.

Propad moralno sprijenega sveta in človeka

DEKADENTNO BESEDILO BO PRIPOVEDOVALO O PROPADU NEKOGA/NEČESA.

Simbolizem – pojavov iz narave in miselnega sveta pesniki in pisatelji niso imenovali naravnost, ampak s **simboli**.

Cankarjev klanec – simbol revščine

**BESEDILO SIMBOLIZMA BO VSEBOVALO SIMBOLE, KI JIH MORA BRALEC
PREPOZNATI.**

Nova romantika - ugotavlja neskladnost med vsakdanjim življenjem in človeškimi ideali, **znova** prevladujejo **čustva in domišljija**.

NOVOROMANTIČNO BESEDILO BO VSEBOVALO ČUSTVA IN DOMIŠLJIJO, KI SO ŠE GLOBLJA.

Impresionizem – poudarja trenutna občutja v človeku in **vtise iz narave** ter s tem ustvarja razpoloženje.

V IMPRESIONISTIČNEM BESEDILU BOMO NAŠLI VTISE IZ NARAVE.

ZVRSTI IN VRSTE V SLOVENSKI MODERNI

Moderna je prvo obdobje v razvoju slovenske književnosti, v katerem so se **enakomerno razvijale vse tri literarne vrste:**

- pesništvo
- pripovedništvo (črtice, povesti in romani),
- dramatika (komedije, tragedije, drame).

PREDSTAVNIKI

Dragotin Kette

pesmi Na otčevem grobu, Spomini

Josip Murn Aleksandrov

pesem Vprašanje

PREDSTAVNIKI

Ivan Cankar

črtici Bobi in Skodelica kave
drama Kralj na Betajnovi

Oton Župančič

pesem Žebljarska